

Teid võidakse pidada
deklareerimata töötajaks, kui ...

*Saate töötasu sularahas
ilma töölepinguta –
deklareerimata töö*

Teil ei ole kirjalikku töölepingut ja
teie tööandja maksab teile sularahas
ilma tööd registreerimata või makse
ja sotsiaalkindlustusmaksleid
tasumata – deklareerimata töö.

*Osa töötasust
makstakse sularahas –
aladeklareeritud töö*

Kui tööandja deklareerib ainult osa teie
tööajast ja maksab ülejäänud sularahas,
on teie töö aladeklareeritud. See
hõlmab deklareerimata ületunnitööd ja
lisavahetusi. See võib tunda mugav,
kuid see piirab teie õigusi ega
dokumenteeri õiguslikult kogu
teie töötamist.

*Olete
iseenda tööandja, kuid
teid koheldakse töötajana –
majanduslikult sõltuv iseenda tööandja*

Kui olete registreeritud iseenda tööandjana,
kuid töötate juhi kontrolli all, teil on
kindlaksmääratud tööaeg või sõltute ühest
kliendist, võib teie tegevus iseenda tööandjana olla
fiktiivne. See tähendab, et teid koheldakse nagu
töötajat, kellel ei ole õigusi ega kaitset. Teatud
riikides võidakse teid ka registreeritud iseenda
tööandjana pidada täielike tööõigustega
töötajaks, eelkõige kui keegi juhendab
teie tööd, määrab teie töötasu ja
teete seda tööd isiklikult.

Mida saate teha?

1. Võtke ühendust oma kohaliku tööinspeksiooniga

Tööinspeksioonid ja -organisatsioonid
reguleerivad ja kontrollivad ettevõtteid.
Nad võivad soovitada, kuidas teatada
deklareerimata tööst. Sageli annavad
tööinspeksioonid teavet teie õiguse kohta
nõuda maksmata töötasu kooskõlas ELi
õigusega.

2. Võtke ühendust ametiühinguga

Ametiühingud esindavad töötajaid ning
edendavad õigusi ja paremaid töötingimusi.
Nad peavad dialoogi tööandjate
organisatsioonidega. Võtke ühendust kohaliku
ametiühinguga või esindajatega oma töökohas.

Lisateave

Euroopa Tööjõuamet veebilehel on
teie riigi kontaktpunkt ja nõuanded.

<https://www.ela.europa.eu>

Euroopa Tööjõuamet
Landererova 12, 811 09 Bratislava I, Slovakkia

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2025

© Euroopa Tööjõuamet, 2025

Print ISBN 978-92-9415-197-1 doi:10.2883/9174414 HP-01-25-025-ET-C

PDF ISBN 978-92-9415-196-4 doi:10.2883/5302429 HP-01-25-025-ET-N

Kaas: © Gorodenkoff/stock.adobe.com; © JackF/stock.adobe.com; © wave-
reak3/stock.adobe.com. Siseleheküljed: © K Seisa/peopleimages.com/ stock.
adobe.com; © New Africa/stock.adobe.com

Deklareeritud töö on kasulik kõigile!

ET

Kas olete töötaja?

Mida tähendab deklareeritud töö?

- Kaitse ja sotsiaalhüved: pension, sotsiaalkindlustus, tervishoid, tasustatav puhkus ning kaitse ebaõiglase vallandamise või tööõiguse muude rikkumiste eest.
- Töötasu, sotsiaalkindlustusmaksed ja asjaomaste maksude korrapärane maksmine.

Kas töötan deklareerituna? Kontroll-loetelu

Teil peavad olema ...

- **tööleping**, kus on loetletud töötingimused, kohustused ja õigused ning teave tööandja ja teie töötasu maksmise eest vastutava isiku kohta.
- **korrapäraselt makstav töötasu**, mis arvestab tegelikku tööaega, ületunnitööd ja lisatasusid (nt vahetustega töö öösel või riigipühadel).
- **kaitse diskrimineerimise eest** töökohal soo, usu, kodakondsuse või etnilise päritolu alusel.
- **õigus puhkepausidele**, puhkepäevadele ja puhkusepäevadele.
- **õigus viibida haiguslehel** ning olla kaitstud tööõnnetuste ja kutsehaiguste korral.
- **registreering sotsiaalkindlustussüsteemis**, nt pensionide, töötuse, tervishoiu jaoks.
- **õigus esindusele**, kuuluda ametiühingusse ja streikida.
- **korrapärased sissemaksed**, nt maksed tulevase pensioni tarbeks.

Kas juhite ettevõtet?

Kas palkate töötajaid või kavatsete palgata?

Mida tähendab deklareeritud töö?

- Tööõiguse nõuete järgimine; töötajatele nende õiguste tagamine.
- Õiglase konkurentsi tagamine ettevõtete vahel.
- Stabiilse ja motiveeriva töökeskkonna loomine, mis tagab tootliku töökoha.
- Sanktsioonide, trahvide, süüdistuste ja mainekahju vältimine.

Ettevõtte omaniku ja tööandjana peate ...

- pöörama tähelepanu töötingimustele, mis on sätestatud teie riigi õigusaktides. Uurima, kas:
 - ▶ järgite oma riiklikke kollektiivlääbirääkimiste eeskirju töötasu ja mahaarvamiste kohta;
 - ▶ tasute makse ja sotsiaalkindlustusmaksed kooskõlas eeskirjadega;
 - ▶ väljastate palgalehti nõuetekohaselt;
 - ▶ tagate haigus- või rasedus- ja sünnituspuhkusi ning põhipuhkusi vastavalt asjakohastele eeskirjadele;
- peate arvestust oma registreeritud töötajate, nende tegelike töötundide ja kõigi maksete kohta vastavalt kehtivatele riiklikele ja ELi eeskirjadele;
- rakendate töötervishoiu ja tööohutuse eeskirju, tagades oma töötajatele ohutu keskkonna;
- kontrollite, et teie töötajatel on õigus töötada teie riigis seaduslikult.

Kui teil on oma ettevõtte ja te ei ole kindel, mis on teie riigis töötajate seadusliku töölevõtmise eeskirjad, võite ...

- võtta ühendust oma kohaliku tööinspeksiooniga;
- võtta ühendust oma riikliku ja/või kohaliku tööandjate organisatsiooniga;
- võtta ühendust tööõiguse, -tervishoiu ja -ohutuse eest vastutavate asutustega.

